

**OKUL BAHÇELERİ DÜZENLEME
İLKELERİ,
İHTİYAÇ PROGRAMLARI
AÇIKLAMALARI VE ÖRNEK
PROJELER**

(Ek – 1)

OKUL BAHÇELERİ DÜZENLEME İLKELERİ, İHTİYAÇ PROGRAMLARI AÇIKLAMALARI VE ÖRNEK PROJELER

Çağımızda eğitim ve öğretimin, hayatın tüm alanlarında kesintisiz olarak devam ettiği göz önüne alındığında, öğrenme mekânlarının sadece dersliklerle sınırlı olmadığı bilinmektedir. Öğrencilerin zihinsel, bedensel ve ruhsal gelişmelerine katkı sağlayan sosyal mekânlar olarak okul bahçeleri, eğitimin sürekliliğinin sağlanması ve kalitesinin artırılmasında önemli bir paya sahiptir. Aktif yaşam biçimini teşvik eden okul bahçelerinin, yeterli donatım elemanları, yeşil alan ve açık spor tesisleri ile düzenlenerek, öğrenciler için çekici ve zevkli hale getirilmesi hedeflenmelidir.

Belirtilen hedeflere ulaşmak için okul bahçelerinde, yeterli büyüklükte tören alanı, gezinti yolları, yeşil alan bırakılmalı, tel örgülerle çevrili açık spor tesisleri (voleybol, basketbol, mini futbol sahası) ile geleneksel çocuk oyunlarına uygun alanlar ayrılmalı, öğretmenler ve öğrenciler için çardak ve oturma grupları tasarlanmalıdır.

Eğitim kurumları bahçelerinde, aşırı hafriyat ve dolgu yapılmaması öngörülmeli, arsaların mümkün olduğu ölçüde doğal yapısı ile kullanılmasına çalışılmalı, şev ve kademe yapılmalı, büyük istinat duvarlarının yapımından kaçınılmalıdır.

Okul bahçelerine ana girişler, trafik yoğunluğu az olan tali yoldan sağlanmalı, servis ve araba girişi, tercihen arka bahçe tarafından verilmelidir. İtfaiye araçlarının, okul binası ve eklentilerine ulaşmasına imkân sağlanmalıdır.

Okul bahçelerine ait planlar, 1/200 ölçekte ve ayrı ayrı olmak üzere tekniğine uygun olarak altyapı, yerleşim ve peyzaj projeleri olmak üzere üç takım halinde hazırlanmalıdır.

1. Öğretim Binaları ve Eklentileri

Öğretim binalarının okul arsasına yerleştirilmesinde, kuzeydoğu-güneybatı yönü tercih edilmeli, hâkim rüzgâr yönü dikkate alınmalıdır. Okul arsalarının, gelecekteki ihtiyaca cevap verebilmesi ve yapılı çevreye olumlu katkıda bulunabilmesi için, öğretim binaları ve eklentilerinin yerleştirilmesinde azami özen gösterilmeli ve okul arsaları en verimli şekilde kullanılmalıdır. Çok amaçlı salon, spor salonu, pansiyon gibi eklentilere, tören alanından doğrudan ulaşım sağlanmalı, öğretim binası ile eklentileri arasında uygun mesafe bırakılmalıdır.

2. Tören Alanı

Okul bahçelerinde, öğrenci başına en az 2.00 m² alan ayrılacak şekilde, güney bahçede, kaymaz malzeme ile kaplanmış tören alanı düzenlemesi yapılmalıdır.

3. Atatürk Büstü ve Bayrak Direkleri

Okul girişinin sağında ve tören alanında, Atatürk büstü alanı ve en az 6.00 m. boyunda bayrak direkleri yeri planlanmalıdır.

4. Ana Sınıfı Oyun Parkı ve Kum Havuzu

Anasınıfı öğrencilerinin; koşma, atlama, tırmanma gibi aktivitelerle bedenlerini ve sınırlarını, yeteneklerini fark edebilecekleri, fiziksel gelişmelerine yardımcı mekânlar sağlanmalı, yaş grubuna uygun oyun araç ve gereçleriyle donatılmalı ve kum havuzu düzenlenmelidir.

5. Spor Sahaları

Okul bahçelerinde, en az birer adet voleybol ve basketbol sahası düzenlenmeli, okul alanlarının elverişli olduğu büyük kapasiteli okullarda, birden fazla voleybol ve basketbol sahası ile mini futbol sahası düzenlenmelidir.

-Voleybol Sahası

Dış ölçüleri 13 m. x 22 m., oyun sahası iç ölçüleri 9 m. x 18 m. olacak şekilde kuzey-güney doğrultuda voleybol alanı ayrılmalıdır.

-Basketbol Sahası

Dış ölçüleri 19 m. x 32 m., oyun sahası iç ölçüleri 15 m. x 28 m. olacak şekilde, kuzey güney doğrultuda basketbol alanı ayrılmalıdır.

-Mini Futbol Sahası

Dış ölçüleri 24 m. x 42 m., oyun sahası iç ölçüleri 20 m. x 40 m. olacak şekilde mini futbol alanı düzenlenmelidir.

6. Geleneksel Çocuk Oyunları Sahaları

Anaokullarında ve ilköğretim okullarında; mendil kapmaca, sek sek, dokuztaş gibi geleneksel çocuk oyunları ders dışı egzersiz programı kapsamında okul bahçelerinde düzenlenmelidir. Böylece, kuşaklar arası farklılıkların yerine ortak değerler oluşması sağlanabilecek ve öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmelerine imkân verilebilecektir.

-Mendil Kapmaca Oyun Sahası

Oyun sahası en az 15 m. x 27 m., en fazla 20 m. x 40 m. olacak şekilde mendil kapmaca alanı, oturma grupları ile birlikte, pürüzsüz ve düz zeminde düzenlenmelidir.

-Sek Sek Oyun Sahası

Oyun sahası, pürüzsüz düz zemin üzerine çizilen 45 cm. x 45 cm. kenarlara sahip 8 kareden oluşacak şekilde düzenlenmelidir.

-9 Taş Oyun Sahası

Oyun sahası, pürüzsüz düz zemin üzerine çizilen 3 m. x 3 m., 2 m. x 2 m., 1 m. x 1 m. çizilmiş karelerden oluşacak şekilde düzenlenmelidir.

7. Çardak

Ders dışı zamanlarda öğretmenlerin oturup dinlenebilecekleri, ahşap malzemeden yapılmış, etrafı açık, üstü kapalı oturma mekânı düzenlenmelidir.

8. Çiçek Tarhı

Öğretim binasının girişlerinde, bakımı kolay, mevsime ve iklim bölgesine uygun çiçeklerden oluşan düzenleme yapılmalıdır.

9. Yeşil Alan

Okul bahçelerinin soğuk ve monoton bir görünüşe sahip olmaması için beton ve asfalt yüzeylerden kaçınılmalı, peyzaj projesine uygun olarak, doğa temelli yaklaşımla tasarlanmış geniş çim alanları ve okul bahçesi ihata duvarı boyunca iklim bölgesine uygun ağaçları içeren düzenleme yapılmalıdır.

10. Dinlenme ve Oturma Grubu

Çocukların ve öğretmenlerin okul bahçesinden uzun süreli faydalanmasını sağlayacak, öğrencilerin sosyal öğrenme mekânlarına katkıda bulunacak buluşma ve dinlenme noktaları, ağaç gölgesinde oturma bankları yeşil alanlarla bölünmüş gruplar halinde oturma köşeleri düzenlenmelidir.

11. Açık Derslik ve Anfiyatro

Uygun hava koşullarında derslerin açık havada işlenebileceği, öğrencilerin yaratıcılıklarını, hayal güçlerini, meraklarını harekete geçirebilecekleri, kendilerini ifade edebilecekleri, eğitsel ve kültürel faaliyetlerini sunabilecekleri alanlar olarak planlanmalıdır.

12. Gezinti Yolları

Teneffüs ve öğlen tatillerinde temiz hava, yürüme ve dolaşma amacıyla oluşturulan, okul binası, çok amaçlı salon, kapalı spor salonu ile açık spor sahaları arasında yaya ulaşım akslarıyla bağlantılı gezinti yolları düzenlenmelidir.

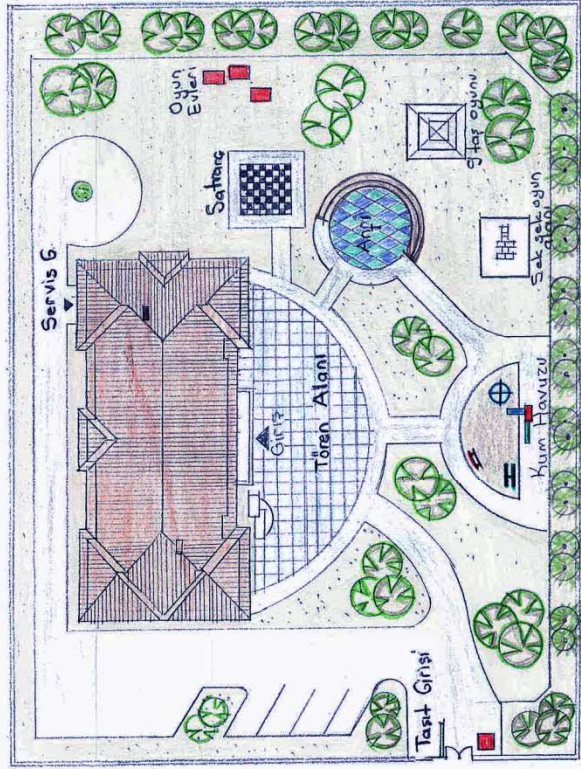
ANAOKULU VE İLKÖĞRETİM OKULU VAZİYET PLANI İHTİYAÇ PROGRAMI

	Öğretim Binası	Çok Amaçlı Salon	Spor Salonu	Pansiyon	Tören Alanı	Atatürk Büstü ve Bayrak Direkleri	Anasınıfı Oyun Parkı ve Kum Havuzu	Voleybol Sahası	Basketbol Sahası	Mini Futbol Sahası	Genelkesele Çocuk Oyunları	Çardak	Çiçek Tarhi	Yeşil Alan	Dinlenme ve Oturma Grubu	Açık Derslik ve Anfi Tiyatro	Gezinti Yolları	Servis ve İtfaiye Yolu	Personel Otoparkı	Giriş ve Kontrol Kulübesi
Anaokulu	X				X	X	X				X		X	X	X	X	X	X	X	X
8 Derslikli İlköğretim Okulu	X	X			X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
16 Derslikli İlköğretim Okulu	X	X			X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
24 Derslikli İlköğretim Okulu	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
32 Derslikli İlköğretim Okulu	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
40 Derslikli İlköğretim Okulu	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Pansiyonlu İlköğretim Okulu	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

ORTAÖĞRETİM OKULLARI VAZİYET PLANI İHTİYAÇ PROGRAMI

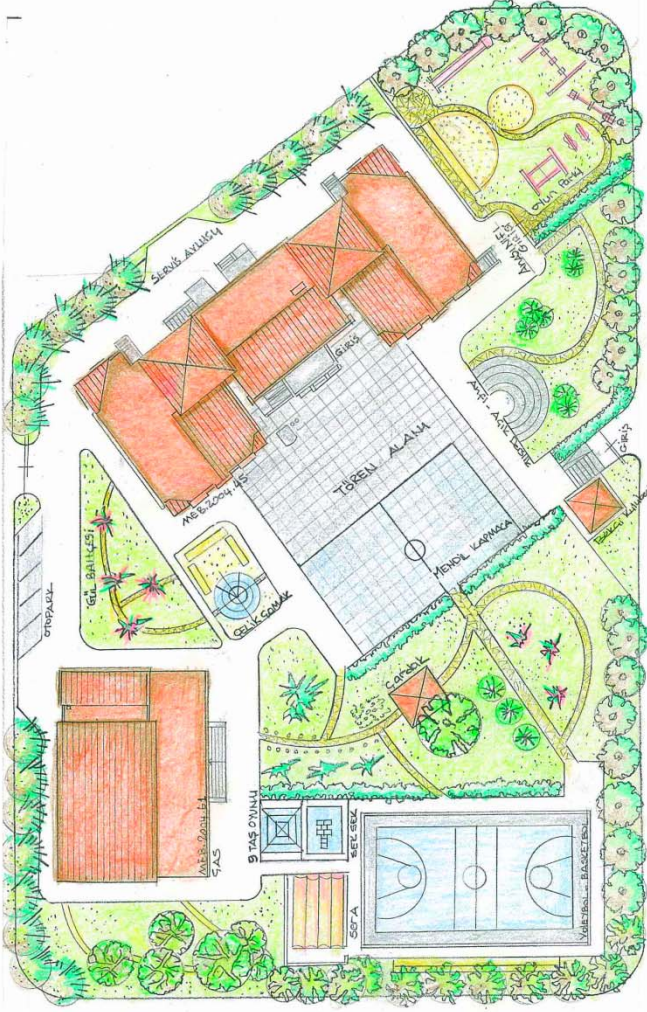
	Öğretim Binası	Çok Amaçlı Salon	Spor Salonu	Pansiyon	Atölye	Konser Salonu	Otel Bloğu	Uygulama Anaokulu	Tören Alanı	Atatürk Busti ve Bayrak Direkleri	Anasımtı Oyun Parkı ve Kum Havuzu	Voleybol Sahası	Basketbol Sahası	Mini Futbol Sahası	Çardak	Çiçek Tarhi	Yeşil Alan	Dinlenme ve Oturma Grubu	Açık Derslik ve Anfi Tiyatro	Gezinti Yolları	Servis ve İrtaiye Yolu	Personel Otoparkı	Giriş ve Kontrol Kulübesi	
8 Derslikli Lise	X		X						X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
16 Derslikli Lise	X		X						X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
24 Derslikli Lise	X		X						X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
32 Derslikli Lise	X	X	X						X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
40 Derslikli Lise	X	X	X						X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	X		X			X			X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	X		X				X		X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Kız Meslek Lisesi	X	X	X		X			X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Endüstri Meslek Lisesi	X	X	X						X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Bilim Sanat Merkezi	X								X	X					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Halk Eğitim Merkezi	X								X	X					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rehberlik ve Araştırma Merkezi	X								X	X					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

ÖRNEK OKUL BAHÇELERİ

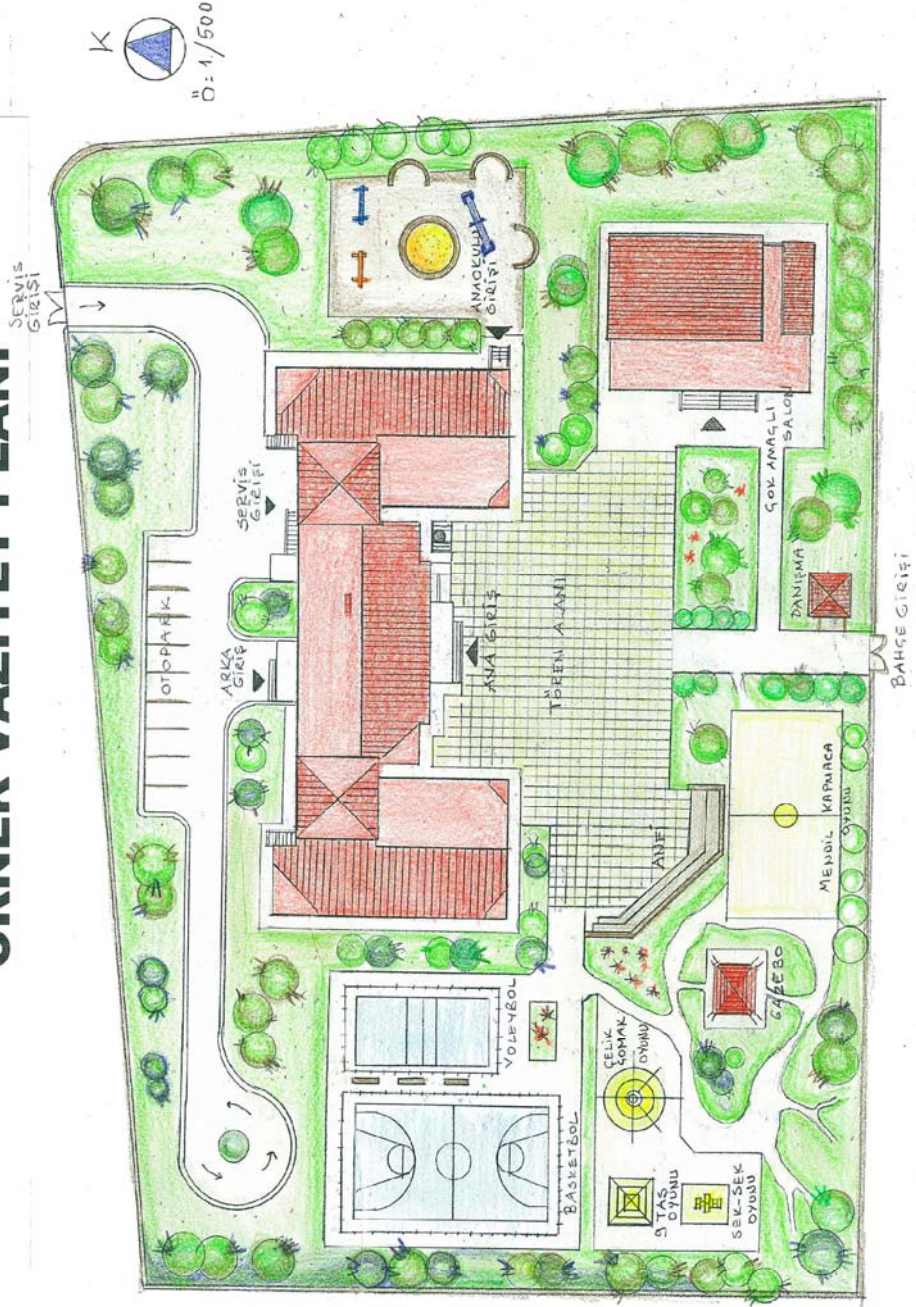

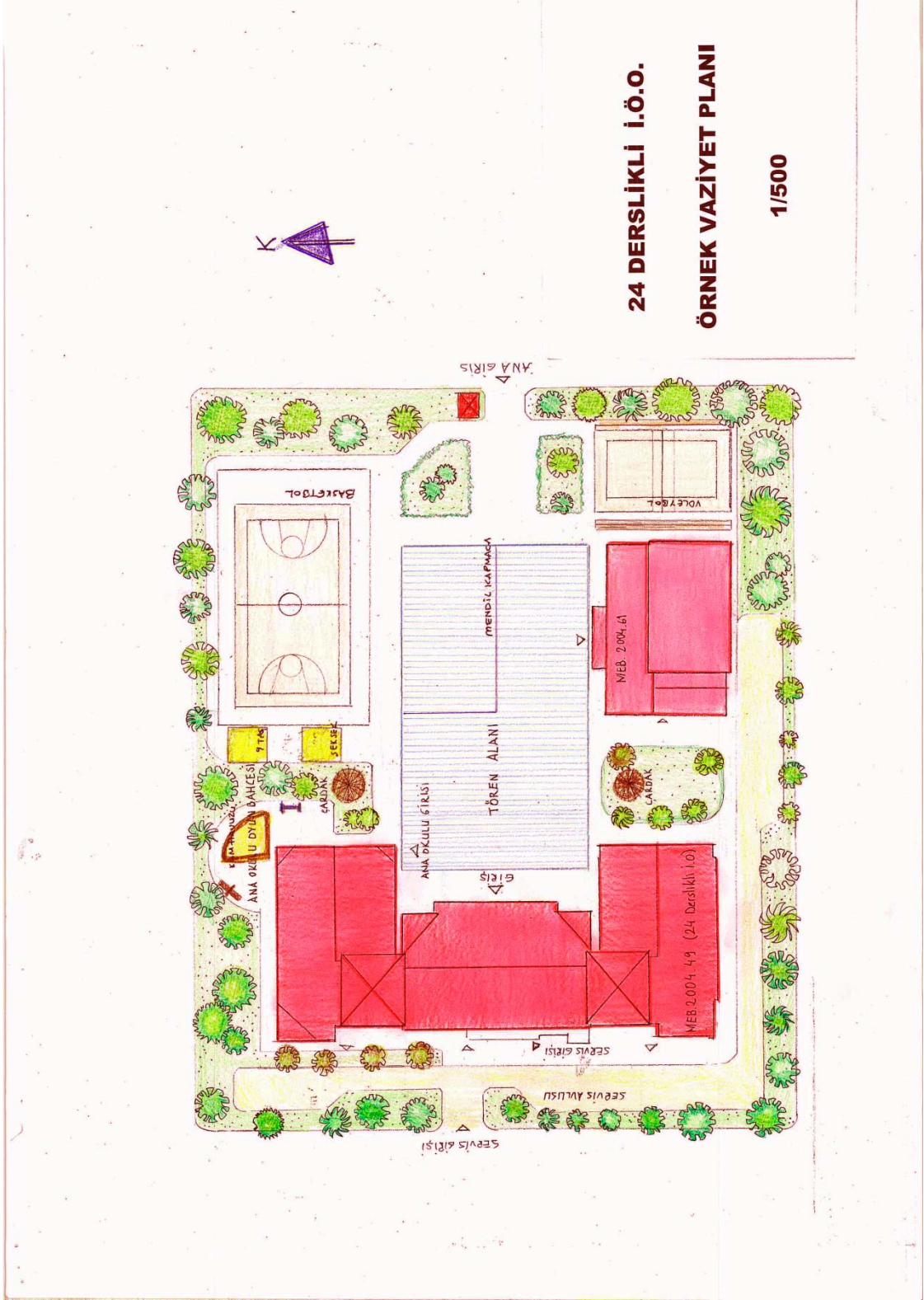
ANAOKULU ÖRNEK VAZİYET PLANI 1/500

8 DERSLİKLİ İLKÖĞRETİM OKULU ÖRNEK VAZİYET PLANI 1/500

16 DERSLİKLİ İLKÖĞRETİM OKULU ÖRNEK VAZİYET PLANI

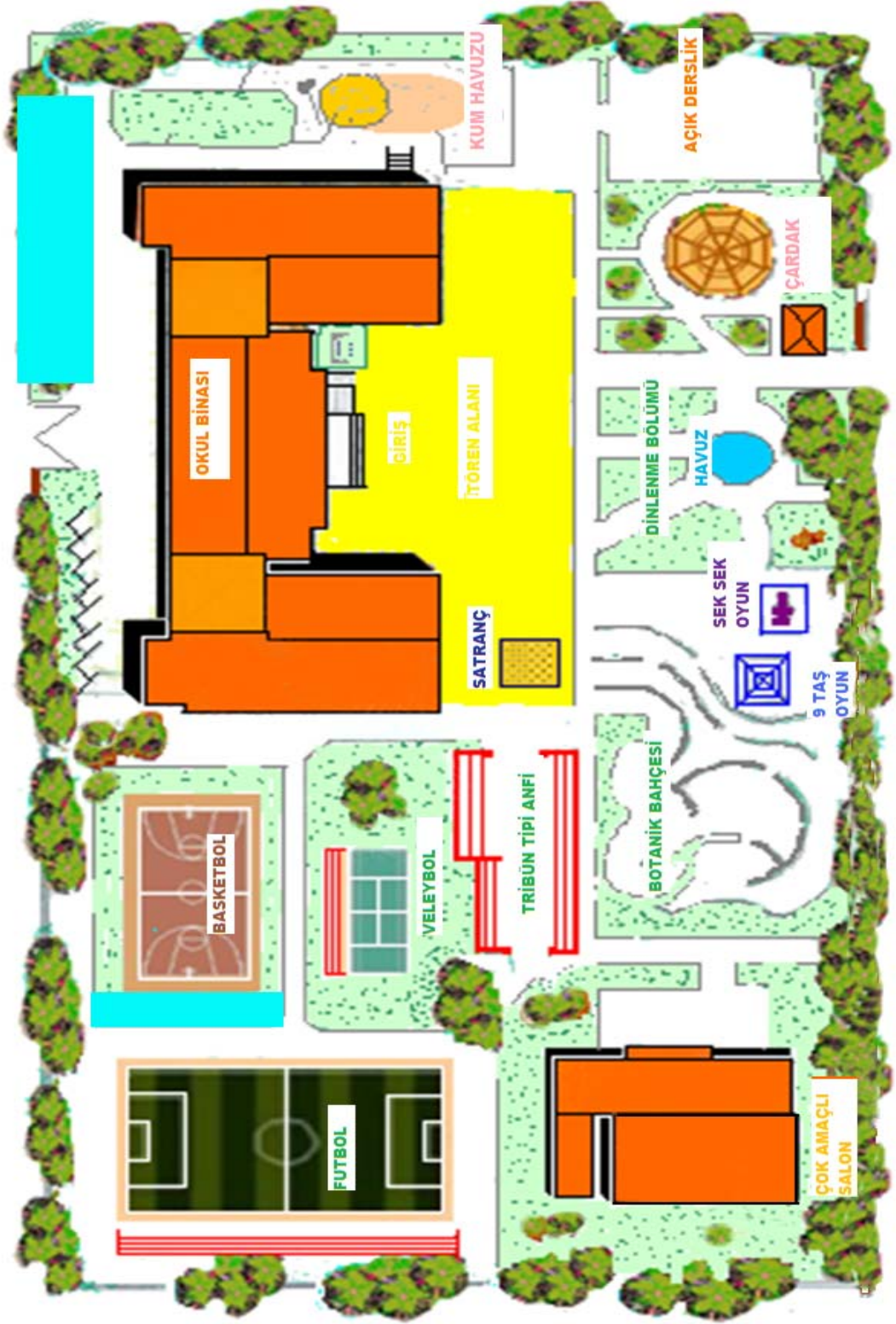

24 DERSLİKLİ İ.Ö.O.

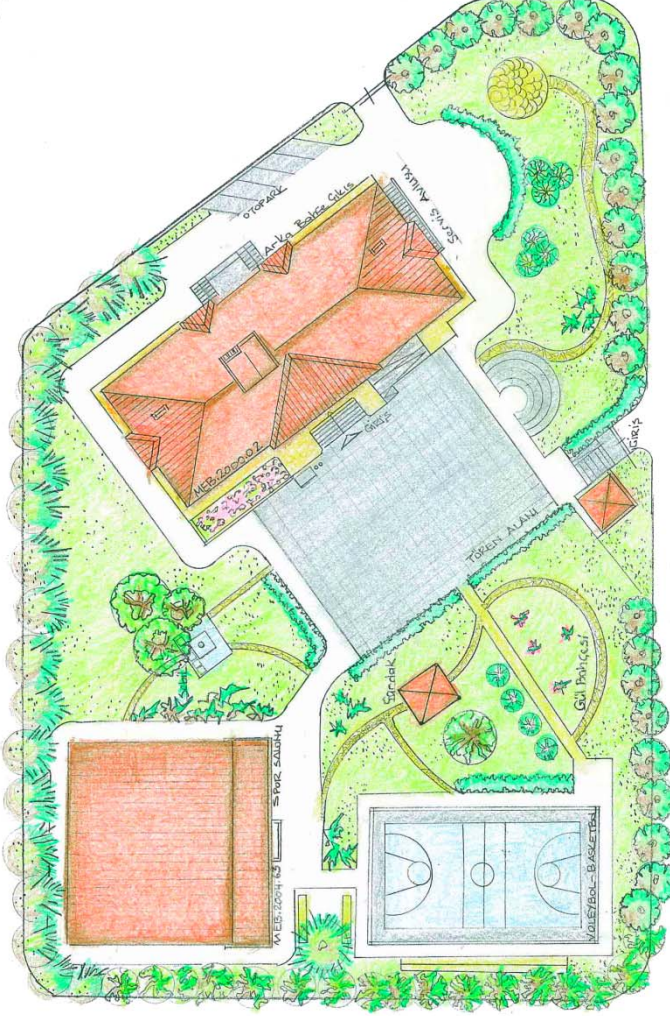
ÖRNEK VAZİYET PLANI

1/500

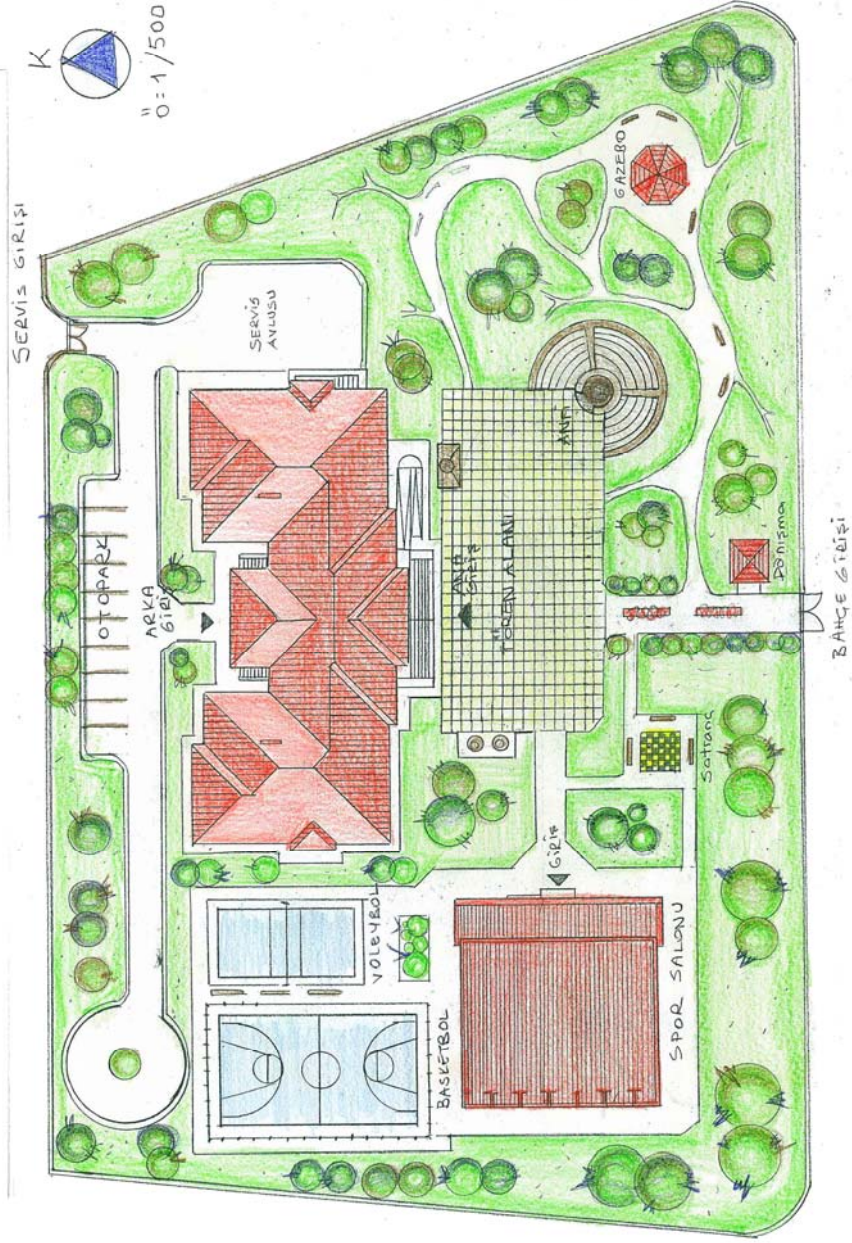
32 DERSLİKLİ İLKÖĞRETİM OKULU ÖRNEK VAZİYET PLANI 1/500

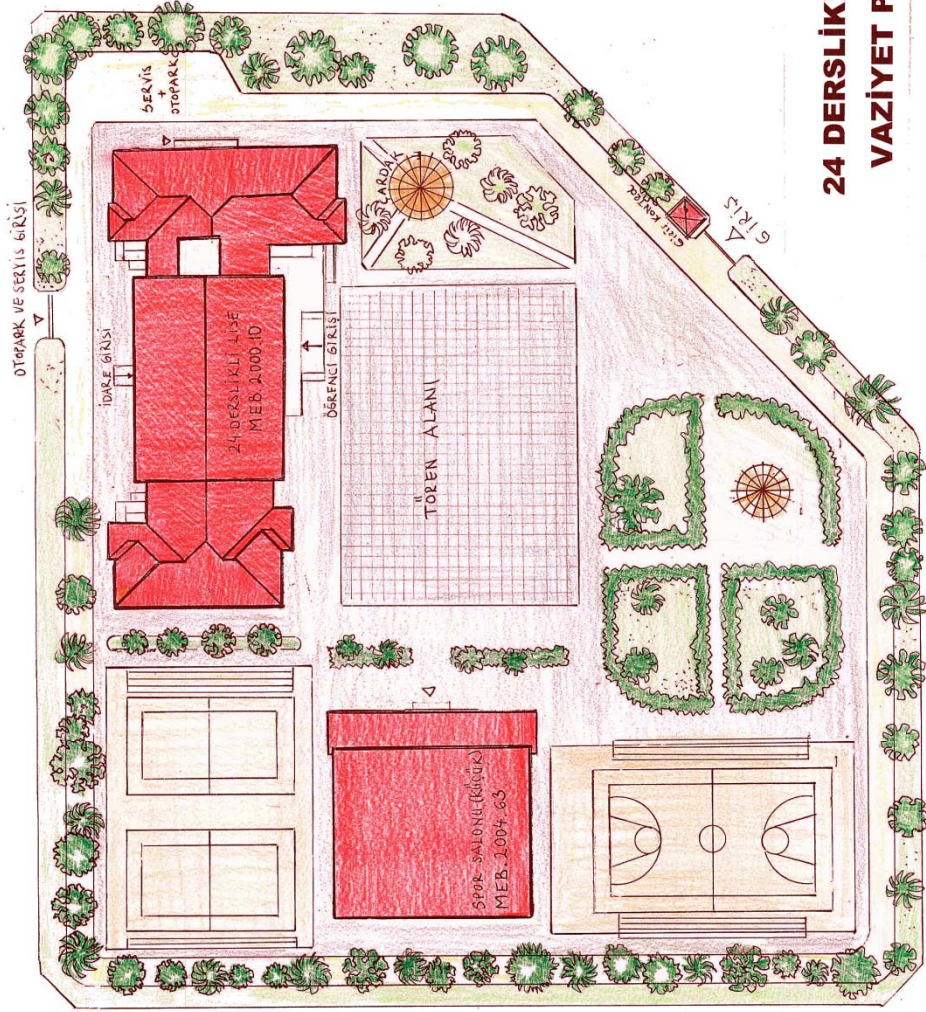

**8 DERSLİKLİ LİSE ÖRNEK
VAZİYET PLANI 1/500**

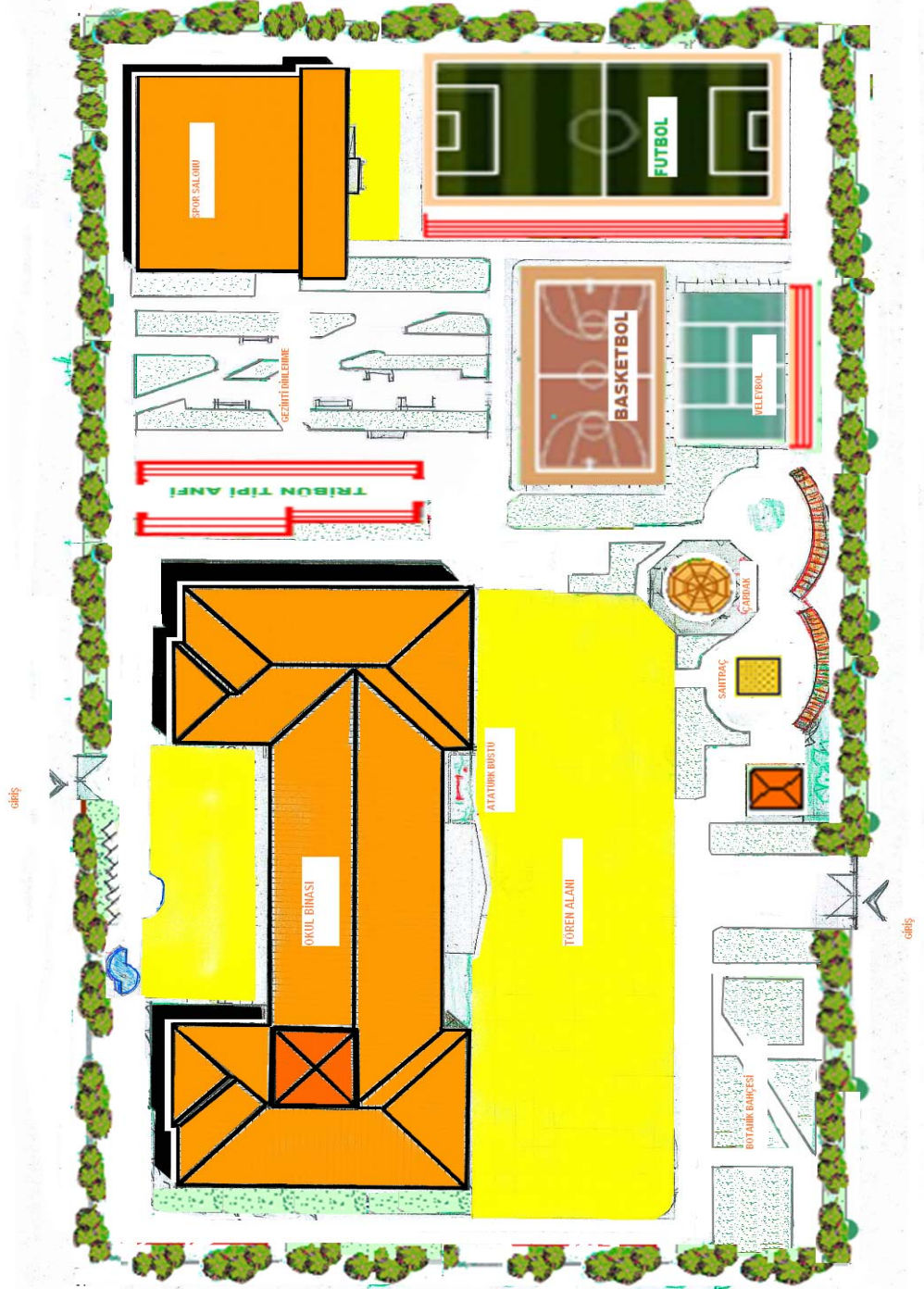
16 DERSLİKLİ LİSE ÖRNEK VAZİYET PLANI

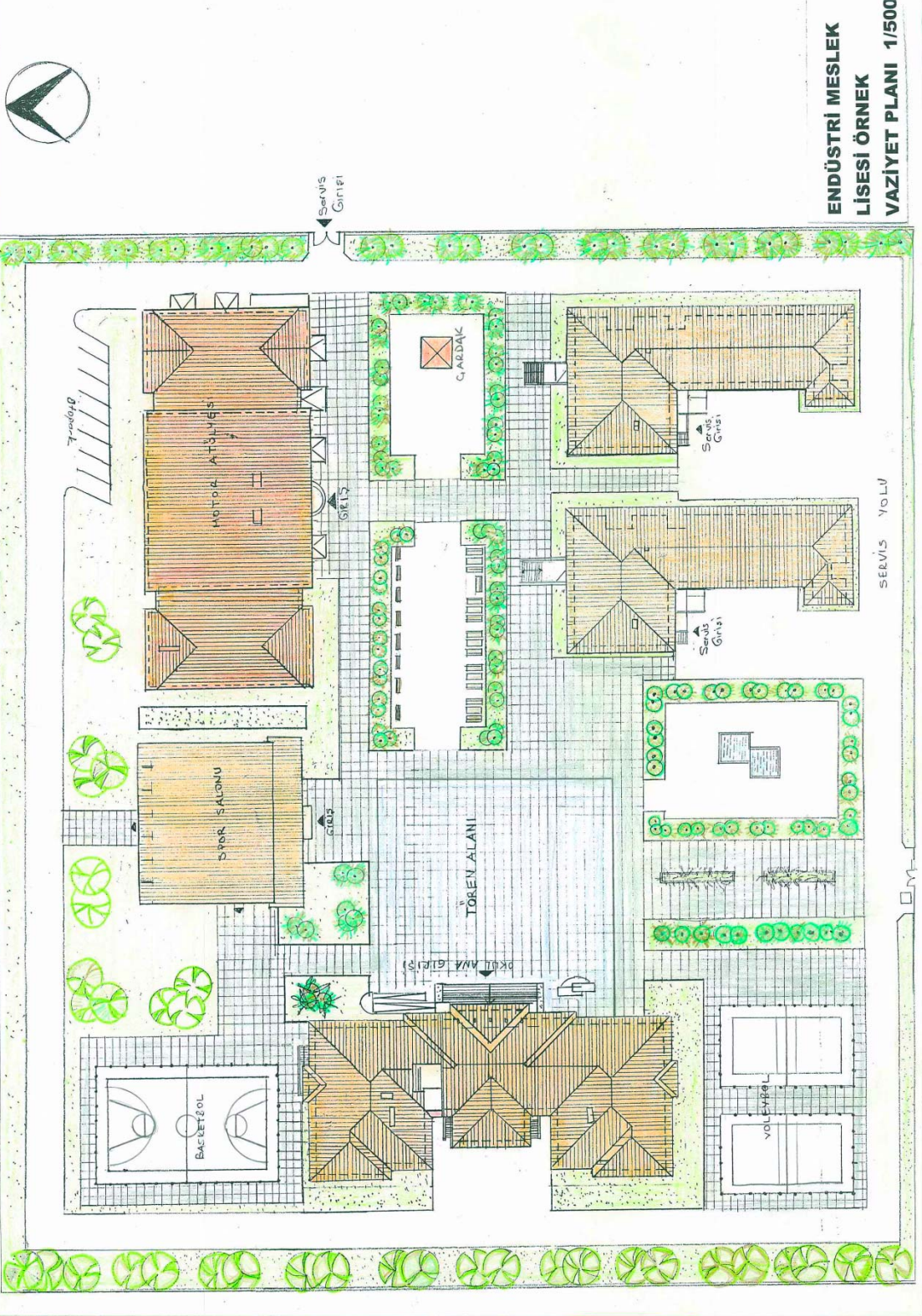

**24 DERSLİK KLİ LİSE ÖRNEK
VAZİYET PLANI 1/500**

32 DERSLİKLİ LİSE ÖRNEK VAZİYET PLANI 1/500

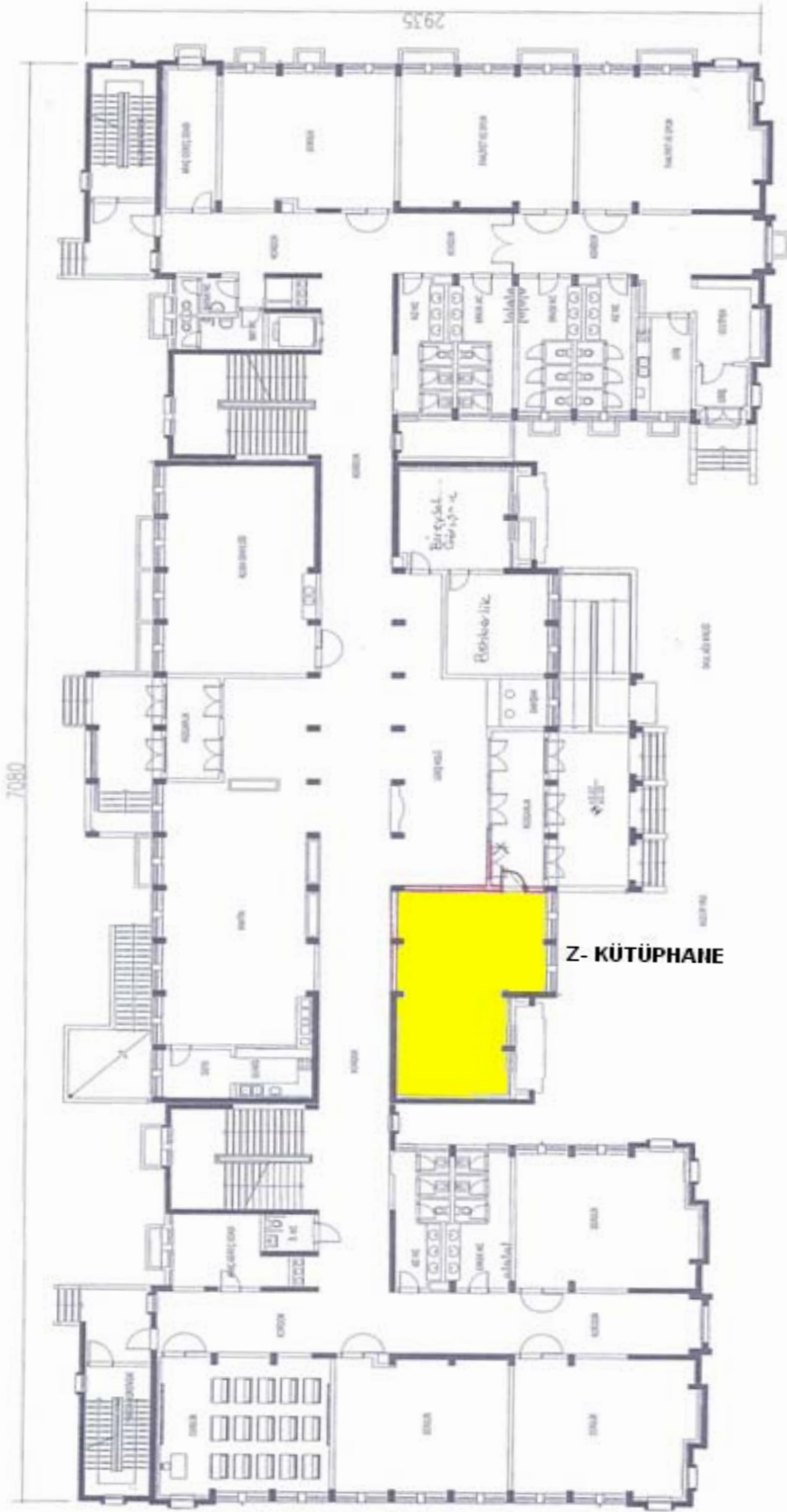

**ENDÜSTRİ MESLEK
LİSESİ ÖRNEK
VAZİYET PLANI 1/500**

**Z-KÜTÜPHANE ÖRNEK PLAN VE
PERSPEKTİF**

(Ek – 2)

MEB.2004.49
ZEMİN KAT PLANI

